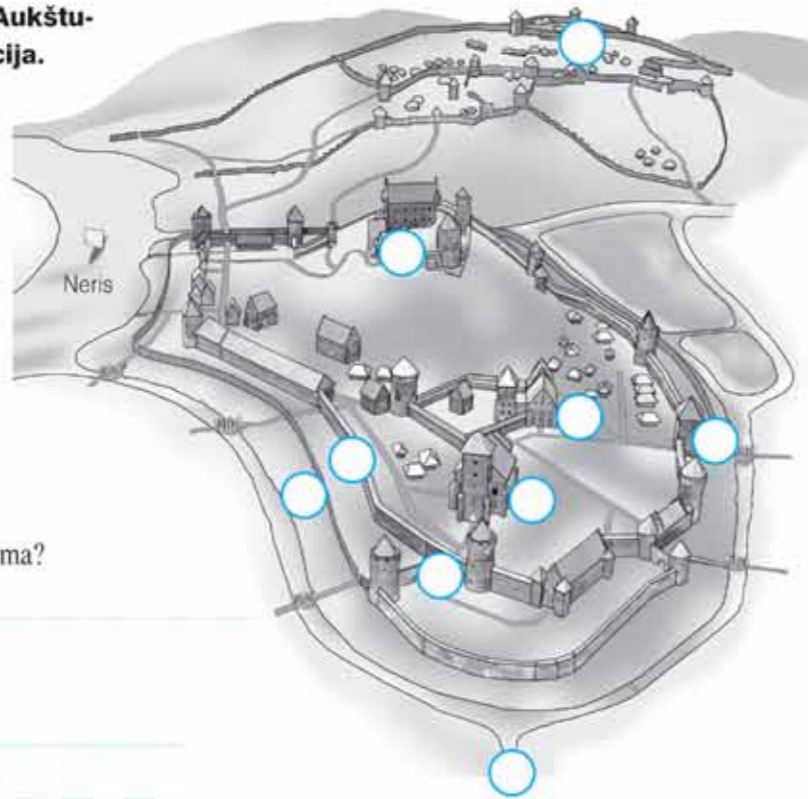

3 Ilustracijoje vaizduojama Vilniaus Aukštutinės ir Žemutinės pilių rekonstrukcija. Atitinkamais skaičiais pažymėk pastatus, kitus objektus ir atsakyk į klausimus.

- 1 – katedra,
- 2 – Žemutinė pilis,
- 3 – Aukštutinė pilis,
- 4 – gynybinis bokštas,
- 5 – gynybinė siena,
- 6 – pilies vartai,
- 7 – Kreivoji pilis,
- 8 – Vingrė,
- 9 – Vilnia.

1. Kurio amžiaus pilių rekonstrukcija pateikiama?
2. Kokią paskirtį atliko šalia pilių įkurti
  - a) aukštutinis ir b) žemutinis miestai?
  - a) _____
  - b) _____
3. Kurie iš dalies rekonstruoti pilių pastatai išliko iki mūsų dienų?

4 Paaiškink, kaip su LDK valstybingumu susiję šie simboliai.

5 Istorikas, tyręs Gedimino valdymo laikotarpį, padarė klaidų. Pataisyk neteisingus sakinius.

Gediminas buvo prastas diplomatas.

Valdant Gediminui, LDK sostas tapo paveldimas.

1323 m. Gediminas priėmė krikštą.

LDK sostinę Gediminas įkūrė Kaune.

Savo valdose Gediminas draudė stačiatikių tikėjimą.

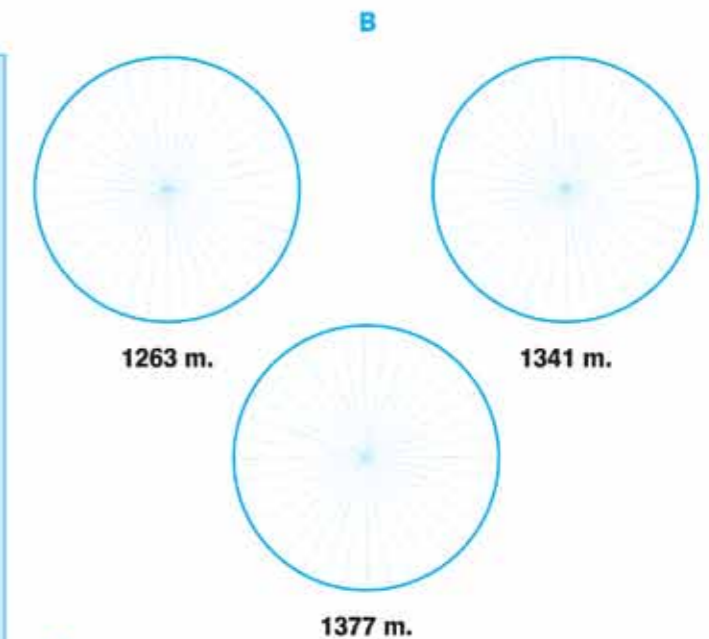
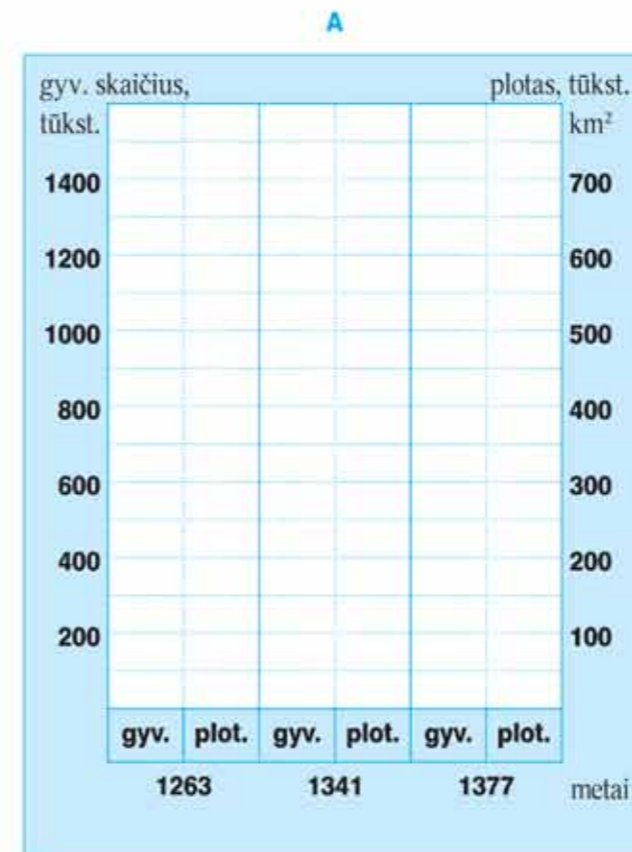
Gedimino valdoma Lietuva tapo karalyste.

1 Rodyklėmis sujunk, kurie teiginiai tinka Algirdui, o kurie – Kęstučiui. Kai kurie gali tikti abiem.

 Algirdas	Dalijosi valdžią ir užimtas teritorijas	 Kęstutis
	Sūnus Jogaila	
	Trakų kunigaikštis	
	LDK didysis kunigaikštis	
	Rūpinosi LDK vakarinių sienų gynyba nuo kryžiuočių	
	Rūpinosi LDK plėtra rytuose	
	Iš didžiojo kunigaikščio sosto pašalino Jaunutį	
	Kalėjo kryžiuočių nelaisvėje	
	Vedė vaidilutę Birutę	
	Sūnus Vytautas	
	Gediminaitis	
	Laimėjo Mėlynųjų Vandenių mūšį prieš totorius	
	Kovai prieš kryžiuočius įsigijo artilerijos pabūklų	
Puoselėjo riteriškas elgesio taisykles		
Tris kartus puolė Maskvą		
Tvirtai laikėsi pagonių papročių		

2 Užpildyk diagramas.

1. Pagal vadovėlyje 93 p. esančią 10 iliustraciją užpildyk A – Lietuvos ploto ir gyventojų skaičiaus bei B – lietuvių dalies LDK (%) diagramas.

2. Kokių išvadų gali padaryti iš A ir B diagramų duomenų?

3 Išnagrinėk šaltinį.

Kauno pilies sugriovimas 1362 m.

Pradėta pilies apgultis. Už galinės sienos kryžiuočiai iškasė nuo Neries iki Nemuno griovį ir jį sustiprino pylimais bei tvora. Prie antros pilies sienos pastatė akmenimis šaudyti mašiną. Ordino maršalas suskirstė kariuomenę į tris dalis. Vieną paliko saloje laivų saugoti, kitą nuvedė prie pilies, o drąsesnius prie pat sienų. Meistras statė taranus pilies sienoms ir bokštams griauti.

Lietuviai gynėsi narsiai tris dienas ir tris naktis be poilsio. Jie ypač gynė Neries pusės bokštą. Tačiau kryžiuočiams pavyko bokštą sugriauti ir jie pradėjo daužyti sieną. Ji nuo taranų smūgių įsisiūbavo ir griuvo palaidodama po savimi daug lietuvių ir kryžiuočių. Pralaužę pirmąją sieną kryžiuočiai turėjo priėjimą prie pilies. Tuo pasinaudodami, ėmė daužyti pilies sieną stengdamiesi ją pralaužti. Lietuviai kiekvieną pramuštą plyšį iš vidaus užmūrydavo ir nuolat laidydavo į priešą strėlėmis.

A. Kučinskis. Kęstutis. – Vilnius, 1988, p. 66–67.

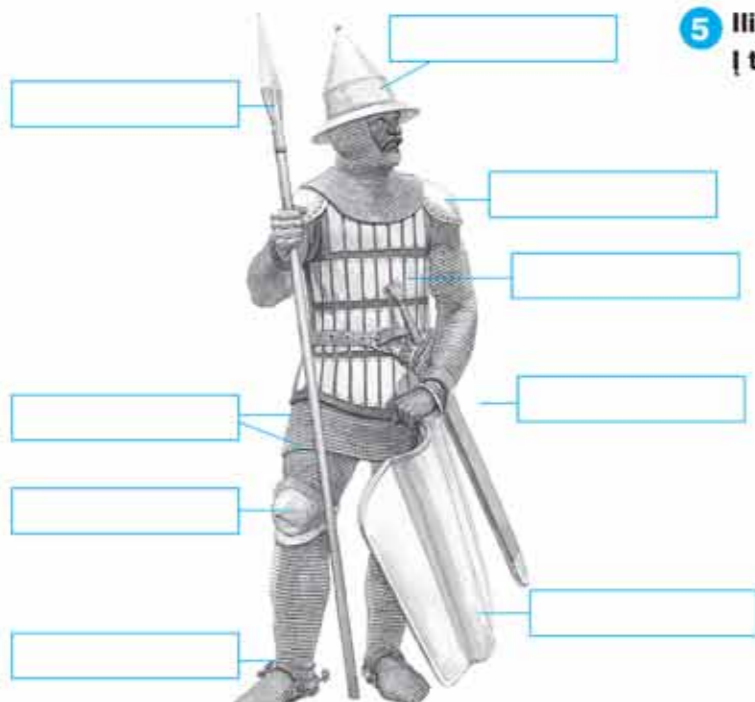
1. Naudokis internetu, biblioteka ir nustatyk, dėl ko kryžiuočiams ypač svarbu buvo užimti Kauno pilį.

2. Apibūdink kryžiuočių apgulties būdus ir priemones, gynėjų taktiką.

4 Seniausios LDK mūrinės pilys. Naudokis internetu ir užpildyk lentelę.

	Kada pastatyta?	Kurios dabartinės valstybės teritorijoje yra?	Dabartinė pilies būklė
Medininkų pilis			
Krėvos pilis			
Naugarduko pilis			
Kauno pilis			

5 Ilustracijoje vaizduojamas XIV a. LDK karys. Į tuščius langelius įrašyk jo ginkluotės dalis.

1. Su kuriomis valstybėmis LDK kovojo valdant Algirdui ir Kęstučiui?

2. Įvardyk garsiausius XIV a. lietuvių mūšius su kryžiuočiais.

3. Kodėl istorikai teigia, jog tuo metu Lietuva kariavo su visa Europa?

4. Pasidomėk internete, kuo buvo ypatingas LDK karių naudotas lietuviškasis skydas.

1 Rodyklėmis priskirk, kas būdinga pagonybei, o kas – krikščionybei. Kai kurie dalykai gali tiktį abiem.

Perkūnas
Jorė
Jurginės
Tikėjimo tiesos perduodamos žodžiu, kartą į kartą
Mirusieji deginami
Yra pomirtinis gyvenimas
Dvasininkai kunigai, vienuoliai, vyskupai
Dvasininkai žyniai, vaidilutės
Tikėjimas vieną Dievą
Šventoji ugnis
Tikėjimas daug dievų ir deivių
Žemyna
Maldos namai – bažnyčios
Apeigos atliekamos alkuose
Šventaragio slėnis

PAGONYBĖ

KRIKŠČIONYBĖ

Kryžių kalnas
Jėzus Kristus
Velykos
Pavasario lygė
Aukojamos aukos: gyvūnai, maistas
Vyriausiasis dvasininkas – popiežius
Mišios
Vyriausiasis dvasininkas – krivių krivaitis arba didysis kunigaikštis
Į kapą dedamos įkapės, kurių mirusiajam prireiks pomirtiniame gyvenime
Šventoji tikėjimo knyga – užrašyta Biblija
Švč. Mergelė Marija
Tolerancija kitiems tikėjimams
Rasos šventė
Joninės

1. Kuo pagonybė skiriasi nuo krikščionybės?

2. Internete pasidomėk ir pristatyk pagonybės išpažinėjų bendruomenių šių dienų Lietuvoje.

Prancūzų kronikininko Pilypo de Mezjerio pasakojimas. 1364 m.

Damos iškeiliavo iš Rusios karalystės, vyko per dykynes ir pasiekė ribas paties Tartaro [Vakarų Europoje – totorių pavadinimas], kur Laito [iškreiptas Lietuvos pavadinimas] karalystė: žmonių be raštinių ir dvasininkų, tačiau karingų. Damų rūmininkai sužinojo, kad tie žmonės yra stabmeldžiai. Kai numiršta jų karalius, jo baronai jį aprenkia šarvais ir užsodina ant balto žirgo, taip pat apšarvuoto. Aplink karalių sustato eglinius rąstus, padaro medinį narvą. Paskui baronai išrenka patį geriausią iš karaliaus turėtų bičiulių. Jam suteikiama garbė palaikyti draugiją savo valdovui ir įžengti vidun medinio narvo prie karaliaus, kuris sėdi ant žirgo kaip gyvas. Ir tada baronai su didžiu atsidavimu, su didžiomis maldomis ir raudomis padega medinį narvą, sudegina savo valdovą karalių ir jo geriausią bičiulį. Abiejų sielos eina į rojų, kaip jį įsivaizduoja tie žmonės.

A. Nikžentaitis. Gediminas. – Vilnius, Vyriausioji enciklopedijų redakcija, 1989, p. 101–103.

2 Išnagrinėk rašytinį šaltinį.

1. Kokie pagoniškieji papročiai aprašomi šaltinyje?

2. Kas, tavo nuomone, šaltinyje yra prasimanymai, o kas – tiesa?

3. Internete pasidomėk ir nurodyk, kur buvo deginami ir laidojami pagoniškosios LDK valdovai.

4. Kaip pasikeitė LDK valdovų laidosena priėmus krikščionybę?